

CORONAVIRUS

Jaap Goudsmit: 'Euforie over nieuw vaccin is veel te voorbarig'

Het Pfizer-hoofdkantoor in New York. Foto: Kena Betancur/AFP

In het kort

Volgens arts en viroloog Jaap Goudsmit wordt het Pfizermiddel niet het winnende vaccin.

Uitrol en massale vaccinatie wordt een logistieke nachtmerrie.

Toch zijn de resultaten van Pfizer goed nieuws waar andere fabrikanten veel van leren.

De aankondiging van farmabedrijven Pfizer en Biontech over hun coronavaccin dat binnen handbereik zou zijn, is te voorbarig. Dat zegt arts en viroloog Jaap Goudsmit, in het dagelijkse leven verbonden aan de Harvard Universiteit. 'We hebben een zeer belangrijke wetenschappelijke barrière weten te nemen. Fantastisch, en ik begrijp de euforie van de bevrijding onder de bevolking en zelfs op de beurs, maar voordat het bij de huisarts ligt duurt het nog wel even.'

De WHO (Wereldgezondheidsorganisatie) heeft Goudsmit, die wereldwijde bekendheid verwierf door zijn onderzoek naar aids en griepvarianten, sinds vorige maand benoemd in een belangrijk adviesorgaan, de Covax Independent Product

Group (CIPG). In die rol moet Goudsmit helpen bij de selectie van vaccins voor ontwikkelingslanden. Zo moet worden vastgesteld hoeveel vaccins moeten worden aangekocht, en hoeveel vaccins bepaalde landen krijgen of nodig hebben.

Logistiek probleem

Alleen al de logistieke uitrol van het Pfizermiddel wordt in de ogen van Goudsmit uitermate problematisch: 'In een bijzinnetje wordt meegedeeld dat het middel onder de min 70 graden Celsius moet worden bewaard en vervoerd. Stel je eens voor hoe dat in de praktijk dan zal gaan.' Een grootschalige inentingscampagne is volgens Goudsmit ondoenlijk. 'Vervoer in vriezers op droog ijs is mogelijk. Maar dan? Op hoeveel plekken ga je de doses bewaren en hoe ga je miljoenen mensen vaccineren? De achterste in de rij kan bij wijze van spreken al niet meer worden ingeënt, omdat het middel dan te lang buiten de vriezer heeft gelegen. Je kunt het middel dus maar aan een zeer bescheiden aantal mensen tegelijk toedienen.'

Het is niet de eerste keer dat Goudsmit de verwachtingen probeert te temperen. Vorige week nog nam hij afstand van artsen en politici die stelden dat een vaccin al voor het eind van het jaar inzetbaar kan zijn. Goudsmit op zijn beurt vreest juist voor te veel spoed bij beleidsmakers waardoor een reeks cruciale vragen over het hoofd worden gezien. Daarnaast heeft hij de overheid meerdere malen opgeroepen 'eerlijke en transparante voorlichting' te geven over de dilemma's en twijfels bij de introductie van een vaccin. 'Ook bij Pfizer weten we nog niet hoe lang het middel bescherming biedt. Het kan een paar maanden zijn of langer. Dat zijn belangrijke vragen.'

Eind volgend jaar

Goudsmit, die naast zijn wetenschappelijke werk onder andere werkzaam was voor Janssen Pharmaceuticals, is ondanks de praktische bezwaren toch optimistisch. 'Pfizer heeft laten zien dat het mogelijk is een hoge bescherming tegen de infectie van 90% te realiseren. Hoewel we niet weten hoe lang de bescherming aanhoudt, is dat fantastisch nieuws waar anderen ook weer veel van leren. Het sterkt mij in de overtuiging dat er een vaccin beschikbaar komt voor de miljoenen in ons land die daar baat bij hebben, maar eerder eind volgend jaar dan binnen een paar maanden, zoals je nu zo hier en daar artsen en politici hoort zeggen.'

Een ander pluspunt is dat het middel van Pfizer een zogeheten RNA-vaccin is, waarbij een nieuw stukje genetische code wordt toegevoegd aan bepaalde afweercellen in het menselijk lichaam. 'Echt heel knap en daarmee zijn we verder dan we bijvoorbeeld ooit met ons onderzoek naar aids zijn gekomen. Maar het wil niet zeggen dat dit middel voor de huidige crisis de *silver bullet* is. Er komen nog veel andere middelen

aan en daar weten we de resultaten nog niet van. Misschien zijn concurrerende farmabedrijven die op een andere manier werken, namelijk door eiwitten of virusdeeltjes in een vaccin te stoppen, uiteindelijk ook succesvol. En maken ze een middel dat wel gewoon in de koelkast of op kamertemperatuur kan worden bewaard. Het is echt te vroeg om te weten welk vaccin iedereen zal bereiken.'

Lees ook

Uitrol in Nederland van mogelijk vaccin nog niet vanzelfsprekend

Rob de Lange

Meest gelezen

Live: Koers Beyond Meat daalt fors

Advocaat Aldo Verbruggen onder vuur in zaak rond Gerard Sanderink

Reggeborgh wil miljoenen terug van beursfonds Bever